

ĐỀ THAM KHẢO

(Đề thi gồm có 02 trang)

Môn: Ngữ văn

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian phát đề

- Họ và tên thí sinh:

- Số báo danh:

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

VIẾT CHO CON

*Bây giờ con ở đây
từng khóm lá xanh đang lặng lẽ nép trong vườn
bàn chân con chưa để dấu muôn nơi
những cánh hoa tay con chưa chạm tới
trong mắt con trời xanh yên ả
những đám mây như gấu trắng bông bênh.*

*Bây giờ con ở đây
khi những cánh rừng già châu Phi bốc cháy
voi chạy về châu Âu chết cóng giữa mùa đông
khi hàng triệu con chim rời xứ lạnh bay về xứ nóng
kiệt sức rồi phải lao xuống biển sâu.*

*Hôm nay con học đi
ông hàng xóm chống gậy ra vườn lê từng bước nặng nề
hôm nay con học nói
bà hàng xóm thêu thào với chồng về một miền quê thời tuổi trẻ.*

*Mai ngày con lớn lên
bố không biết những điều con sẽ nghĩ
bố không biết những con voi còn chết cóng phía trời xa
bố không biết những đàn chim còn bay về xứ nóng?...
bố chỉ mong trái tim con đừng bao giờ lạc lõng
trước mọi vui buồn bất hạnh của thời con.*

2-1988

(Theo Trương Đăng Dung, thơ hiện đại, Thivien.net)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (0,5 điểm): Xác định thể thơ của văn bản trên.

Câu 2 (1,0 điểm): Những hình ảnh thiên nhiên nào được nhắc đến trong khổ thứ hai của bài thơ? Qua những hình ảnh đó, hình ảnh thiên nhiên hiện lên như thế nào?

Câu 3 (1,0 điểm): Chỉ ra và nêu hiệu quả của nghệ thuật đối lập được sử dụng trong khổ thơ thứ ba của bài thơ.

Câu 4 (0,5 điểm): Em hiểu như thế nào về hai câu thơ sau đây?

*"bố chỉ mong trái tim con đừng bao giờ lạc lõng
mọi vui buồn bất hạnh của thời con."*

Câu 5 (1,0 điểm): Hình ảnh người cha trong bài thơ thể hiện tình yêu thương và sự lo lắng dành cho con. Theo em, tình cảm gia đình có vai trò gì trong việc nuôi dưỡng tâm hồn và nhân cách của một con người?

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm): Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích đoạn thơ sau trong bài "Viết cho con":

*Hôm nay con học đi
ông hàng xóm chống gậy ra vườn lê từng bước nặng nề
hôm nay con học nói
bà hàng xóm thêu thào với chồng về một miền quê thời tuổi trẻ.*

*Mai ngày con lớn lên
bố không biết những điều con sẽ nghĩ
bố không biết những con voi còn chết cóng phía trời xa
bố không biết những đàn chim còn bay về xứ nóng?...
bố chỉ mong trái tim con đừng bao giờ lạc lõng
trước mọi vui buồn bất hạnh của thời con.*

Câu 2 (4,0 điểm): Có ý kiến cho rằng: "Trách nhiệm của mỗi người trẻ không chỉ là chăm lo cho bản thân mà còn phải quan tâm đến thế giới xung quanh." Bằng một bài văn nghị luận (khoảng 400 chữ), em hãy trình bày suy nghĩ của mình về quan điểm trên.

--- HẾT ---

Môn: NGŨ VĂN

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I	1	HS xác định đúng thể thơ: Tự do	0,5
	2	- Những hình ảnh thiên nhiên được nhắc đến trong khổ thơ thứ hai: + Những cánh rừng già châu Phi bốc cháy. + Voi chạy về châu Âu chết cứng giữa mùa đông. + Hàng triệu con chim rời xứ lạnh bay về xứ nóng, kiệt sức rồi phải lao xuống biển sâu. - Cảm nhận về những hình ảnh thiên nhiên đó: + Đây là những hình ảnh mang tính hiện thực, phản ánh tình trạng môi trường bị hủy hoại nghiêm trọng. + Tác giả muốn gửi gắm thông điệp: Mỗi người cần quan tâm hơn đến thiên nhiên và hành động để bảo vệ môi trường trước khi quá muộn.	0,5
	3	Chỉ ra nghệ thuật đối lập: - "Con học đi"- "Ông hàng xóm lê từng bước nặng nề." - "Con học nói"- "Bà hàng xóm thều thào" Tác dụng: - Nhấn mạnh sự chuyển giao giữa các thế hệ: Cuộc sống là vòng tuần hoàn, người trẻ lớn lên, người già lùi về quá khứ. - Nghệ thuật đối lập trong khổ thơ không chỉ tạo ra sự tương phản rõ nét mà còn truyền tải triết lý nhân sinh sâu sắc về sự trưởng thành, tuổi già và dòng chảy vô tận của cuộc đời.	0,5
	4	- Ý nghĩa hai câu thơ: + "<i>Trái tim không lạc lõng</i>" nghĩa là con biết quan tâm, sẻ chia với con người và xã hội. + Lời nhắn nhủ sâu sắc: Dù thế giới có thay đổi thế nào, con vẫn cần giữ sự nhân ái, một trái tim biết rung động, tránh vô cảm trước những biến động của thời đại.	0,25 0,25
	5	Học sinh trình bày suy nghĩ của mình về vai trò trong việc nuôi dưỡng tâm hồn và nhân cách của một con người. Một số gợi ý sau: - Tình yêu thương, sự dạy dỗ của cha mẹ giúp con hình thành phẩm chất đạo đức tốt đẹp. - Môi trường gia đình ảnh hưởng trực tiếp đến cách suy nghĩ, hành động của một người. - Khi được dạy dỗ trong một gia đình tốt, mỗi người sẽ có ý thức về trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội.	1,0
II	1	Đoạn văn	2,0
		<i>a. Đảm bảo cấu trúc đoạn văn phân tích một đoạn thơ: Mở đoạn giới thiệu tác giả, tác phẩm, đoạn thơ và nội dung chủ đề, đặc sắc nghệ thuật; thân đoạn</i>	0,25

	phân tích làm rõ được nội dung chủ đề và đặc sắc nghệ thuật của đoạn thơ; kết đoạn khái quát, tổng hợp lại.	
	<i>b. Xác định đúng yêu cầu phân tích:</i> phân tích nội dung chủ đề, đặc sắc nghệ thuật và hiệu quả thẩm mỹ của một số yếu tố nghệ thuật trong đoạn thơ.	0,25
	<i>c. Phân tích, làm rõ được:</i> - Nội dung chủ đề: Đoạn thơ thể hiện tình yêu thương, sự trăn trở của người cha dành cho con. Gửi gắm thông điệp nhân văn: Hãy biết yêu thương, đồng cảm và có trách nhiệm với thế giới xung quanh. + Đoạn thơ thể hiện tình yêu thương và sự trăn trở của người cha dành cho con. Ông không chỉ dõi theo từng bước trưởng thành của con mà còn lo lắng về thế giới mà con sẽ đối diện. Hình ảnh đối lập giữa "<i>con học đi – ông hàng xóm lê từng bước nặng nề</i>," "<i>con học nói – bà hàng xóm thều thào</i>" nhấn mạnh quy luật thời gian, sự chuyển giao thế hệ. + Người cha không chỉ lo lắng cho con mà còn băn khoăn về những biến động của thời đại. Những câu hỏi tu từ "<i>Bố không biết những con voi còn chết cóng?</i>" "<i>Bố không biết những đàn chim còn bay về xứ nóng?</i>" thể hiện nỗi trăn trở về sự đổi thay của thiên nhiên và môi trường. + Lời nhắn nhủ cuối đoạn thơ mang ý nghĩa sâu sắc. Câu thơ "<i>Bố chỉ mong trái tim con đừng bao giờ lạc lõng/trước mọi vui buồn bất hạnh của thời con.</i>" gửi gắm hy vọng con luôn biết yêu thương, đồng cảm, không thờ ơ trước cuộc sống. ➔ Như vậy, đoạn thơ không chỉ bày tỏ tình cảm của người cha mà còn truyền tải thông điệp nhân văn: con người cần biết quan tâm đến cuộc sống xung quanh, không vô cảm trước thời đại của mình. - Đặc sắc nghệ thuật: + Biện pháp đối lập nhấn mạnh sự đối lập giữa tuổi thơ và tuổi già, thể hiện quy luật của thời gian và sự chuyển giao thế hệ. Gợi lên sự đối xứng trong cuộc đời: khi con bắt đầu hành trình, thế hệ trước dần già yếu, lùi về quá khứ. + Điệp cấu trúc "<i>Hôm nay con học...</i>", "<i>Bố không biết...</i>" tạo nhịp điệu đều đặn, nhấn mạnh sự song hành giữa sự trưởng thành của con và những đổi thay của cuộc sống. Nhấn mạnh nỗi lo lắng của người cha về tương lai mà con sẽ đối diện. + Câu hỏi tu từ, gợi lên sự băn khoăn của người cha về thế giới mà con sẽ sống. Thể hiện nỗi lo âu về môi trường, thiên nhiên đang dần bị hủy hoại, đồng thời đặt ra trách nhiệm của thế hệ sau đối với cuộc sống.	1,0
	<i>d. Chính tả, ngữ pháp:</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
	<i>e. Sáng tạo:</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về đoạn thơ, có cách diễn đạt sáng tạo, mới mẻ.	0,25
2	Bài văn	4,0
	<i>a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận:</i>	0,5

	Mở bài nêu được vấn đề, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài khái quát được vấn đề.	
	<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận:</i> Trách nhiệm của mỗi người trẻ không chỉ là chăm lo cho bản thân mà còn phải quan tâm đến thế giới xung quanh.	0,5
	<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm:</i> HS có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; đảm bảo các yêu cầu sau: * Giới thiệu vấn đề nghị luận và nêu khái quát quan điểm của cá nhân về vấn đề. * Triển khai vấn đề nghị luận: - Giải thích vấn đề nghị luận. + Chăm lo cho bản thân là rèn luyện, học tập, nâng cao giá trị cá nhân để có cuộc sống tốt hơn. + Quan tâm đến thế giới xung quanh là có ý thức với cộng đồng, môi trường và những vấn đề chung của xã hội. - Bàn luận, chứng minh vấn đề + Một cá nhân muốn giúp ích cho xã hội trước hết phải tự lo được cho mình. Nếu không có đủ kiến thức, kỹ năng hay tài chính, sẽ rất khó để đóng góp một cách hiệu quả. + Đồng thời, người trẻ cần quan tâm đến thế giới xung quanh bởi con người không thể tách rời khỏi xã hội, giúp đỡ người khác cũng là giúp đỡ chính mình + Một người trẻ biết rèn luyện bản thân, đồng thời có trách nhiệm với xã hội sẽ trở thành một công dân có ích, giúp đất nước và thế giới phát triển. - Mở rộng, phản đề + Một số người chỉ quan tâm đến bản thân mà thờ ơ với thế giới xung quanh. + Chỉ quan tâm đến thế giới mà bỏ quên bản thân cũng không phải là cách đúng đắn * Khẳng định lại quan điểm cá nhân đã trình bày và rút ra bài học cho bản thân.	2,5
	<i>d. Chính tả, ngữ pháp:</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
	<i>e. Sáng tạo:</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,25